

VAN LANSCHOT KEMPEN | KEMPEN

VERANTWOORD BELEGGEN: BEHEER & ADVIES VAN VERMOGENS CERTIFICERINGSVERKLARING OVER 2017

Van Lanschot Kempen voert een beleid op het vlak van Verantwoord Beleggen. De evolutie en resultaten hiervan worden sinds 2009 systematisch gerapporteerd. Dit verslag is het zesde jaarlijkse certificaat en bekijkt de mate waarin Van Lanschot Kempen / Kempen hun principes van verantwoord beleggen naleven: bij het beheer van huis- en externe fondsen, van toevertrouwde vermogens en bij adviesverlening.

Kempen

*Aan de betrokkenen bij Van Lanschot Kempen / Kempen,
Aan de beleggers,
Aan het publiek:*

Forum ETHIBELⁱ werd door Van Lanschot Kempen (VLK) / Kempen belast met de uitvoering van een onafhankelijke controle op de naleving van haar richtlijnen rond Verantwoord Beleggen.

Situering Van Lanschot Kempen / Kempen

Van Lanschot Kempen beschrijft zichzelf als gespecialiseerde en onafhankelijke *wealth manager*. Haar *Private Banking* richt zich op vermogende particulieren, ondernemers, familiebedrijven, *business professionals* en verenigingen en stichtingen. Haar *Asset Management* biedt gereputeerde beleggingsstrategieën, fiduciair vermogensbeheer en totaaloplossingen aan nationale en internationale institutionele beleggers, zoals pensioenfondsen en verzekeraars. Haar *Merchant Banking* biedt gespecialiseerde diensten aan institutionele beleggers, ondernemingen, financiële instellingen en overheidsinstellingen.

Voor haar beleggingsdienstverlening werkt Van Lanschot Kempen nauw samen met dochteronderneming Kempen, een gespecialiseerde zakenbank en vermogensbeheerder. Binnen Kempen ligt de verantwoordelijkheid voor beleggingsadvies & asset management.

Het Verantwoord Beleggen beleid is gestoeld op internationale richtlijnen, waaronder UN Global Compact (UNGC), Principles for Responsible Investment (PRI) en Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPR).ⁱⁱ

Verantwoord en betrokken beleggen | duurzaam beleggen

Sinds 2009 is Van Lanschot Kempen haar beleggingsproces zo gaan inrichten, dat ze aan de wens om verantwoord te beleggen invulling kan geven. Samen met Kempen integreert VLK niet-financiële data in de beleggingsprocessen en kiest voor een *engagementstrategie*, aangevuld met uitsluiting van bedrijven en beleggingsfondsen waar engagement niet effectief blijkt te zijn. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de expertise van een onafhankelijke ESGⁱⁱⁱ-dataleverancier, die een screening uitvoert op bedrijven. De bepalingen van de UN Global Compact zijn hiervoor vertaald naar goed te hanteren screeningscriteria, gebaseerd op meer dan 100 internationaal aanvaarde minimumstandaarden.^{iv}

Kempen biedt ook drie duurzame beleggingsfondsen: Kempen Global Sustainable Equity Fund, Kempen (Lux) Euro Sustainable Credit Fund en Kempen (Lux) Sustainable European Small-cap Fund. Voor duurzaam beleggen gelden strengere uitsluitingscriteria dan voor verantwoord beleggen. Daarnaast biedt Kempen sinds eind 2017 een fonds aan, gericht op lange termijn beleggen: de Kempen Sustainable Value Creation Fund. In 2017 bereidde VLK / Kempen de lancering van de Global Impact Pool voor. Dit fonds neemt de Duurzame

Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) als richtlijn en belegt in impactvolle bedrijven. Dit fonds werd begin 2018 gelanceerd.

Procedures en verantwoordelijkheden

Ieder kwartaal wordt een screening uitgevoerd. Indien er een vermoeden bestaat dat een bedrijf of beleggingsfonds niet (geheel) voldoet aan de genoemde criteria, dan onderzoekt de **Engagement Working Group (EWG)** deze ondernemingen en fondsen meer in detail. Met de betreffende portefeuille manager beoordelen zij de 'materialiteit' (het belang voor stakeholders en voor Van Lanschot Kempen zelf) van de bevindingen en rapporteren de ESG Council over de screeningresultaten.

De **ESG Council** is eindverantwoordelijk voor het Verantwoord beleggen beleid en kan besluiten tot observatie of engagement. In dat laatste geval monitort de EWG ook de voortgang van het engagementtraject. Wil de betrokken onderneming of het fonds niet meewerken, dan kan VLK / Kempen beslissen de belegging af te stoten en komt de onderneming of het fonds op de Uitsluitingslijst of op de Avoidance list (zie jaarverslag verantwoord beleggen en website ^{viii}).

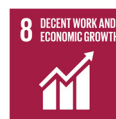
VLK / Kempen kiest nadrukkelijk voor engagement als strategie, omdat dit concreet tot veranderingen in het bedrijfsbeleid kan leiden. Naast eigen engagementactiviteiten werkt Kempen ook samen met andere beleggers. Een thematische en collaboratieve engagementaanpak resulteert in meer invloed.

Naast een dergelijke dialoog, beschouwt Kempen het als haar verantwoordelijkheid om op aandeelhoudersvergaderingen te stemmen rond ESG-thema's: dit is voor haar huisfondsen en, op verzoek, voor (discretionaire) mandaten. Dit gebeurt bij volmacht (proxy voting) via een extern digitaal platform of door stemming op de aandeelhoudersvergaderingen. Het stembeleid is in 2017 aangepast om in toenemende mate in lijn te zijn met VLK / Kempen haar eigen waarden. Dit wordt jaarlijks herzien. Uitgevoerde stemmen zijn publiek beschikbaar op een vernieuwd gebruiksvriendelijk platform.^v

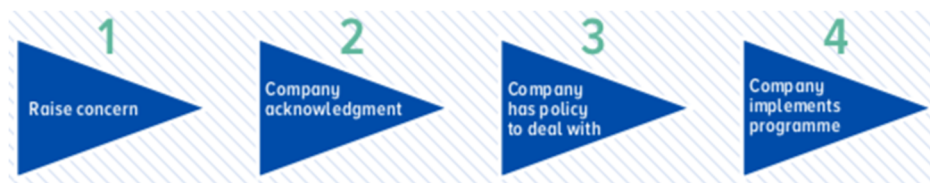
Ontwikkelingen in 2017

In 2017 zijn aanpassingen en beslissingen genomen om de huidige processen te verbeteren en een sterkere impact mogelijk te maken. Integratie en uitwerking zullen de komende jaren een prioriteit vormen.

Allereerst besloot VLK / Kempen om zich te concentreren op drie van de **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen** (SDG's) van de Verenigde Naties. Om deze beslissing te nemen heeft VLK / Kempen in kaart gebracht aan welke doelstellingen ze de sterkste potentiële bijdrage kan leveren. Deze zijn *betaalbare en schone energie (SDG 7)*, *fatsoenlijk werk en economische groei (SDG 8)* en *verantwoorde consumptie en productie (SDG 12)*.

VLK / Kempen herbevestigde ook haar focus op lange termijnbeleggingen door de huidige processen verder te verbeteren. De engagementmethodiek is bijgewerkt om de impact te vergroten. Vanaf nu wordt dit gedaan door een gedefinieerd SMART-doel (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) op te stellen en te vertalen in vier mijlpalen (zie hieronder). Het doel is om vooruitgang te behalen door middel van deze mijlpalen. De snelheid van voltooiing hangt af van de bereidheid van het bedrijf om te veranderen.

Bovendien is een nieuwe ESG-beoordelingsraamwerk ontwikkeld om alle externe managers formeel te beoordelen op gebied van verantwoord beleggen. Dit verbetert het proces om externe managers te identificeren waar engagement nodig is en om gerichte doelstellingen hiervoor op te stellen.

VLK / Kempen heeft ook haar inspanningen voortgezet om de koolstofvoetafdruk te meten. Zo is het initiatief genomen om de voetafdruk van de Activa onder Beheer (AoB) te meten. Momenteel zijn nog niet alle (AoB) in deze oefening betrokken, maar VLK / Kempen is vastbesloten om deze inspanningen voort te zetten. Gedurende de komende jaren kunnen er verbeteringen worden gemaakt.

Externe data providers

Toegang tot hoogwaardige ESG-data is noodzakelijk voor de verdere integratie van verantwoord Beleggen in de beleggingsprocessen. Sinds begin 2015 is de dataleverancier **MSCI ESG Research**. Deze beschikt over een omvangrijke en kwalitatieve database waarmee ESG-screenings mogelijk zijn, zowel van huisfondsen als externe beleggingsportefeuilles. In 2017 heeft VLK / Kempen besloten om samen te werken met **ISS-Ethix Climate Solutions** om de koolstofvoetafdruk van beleggingen te meten. VLK / Kempen doet ook beroep op **Actiam** (duurzaamheidsonderzoek small caps), **GRESB** (duurzaamheids-onderzoek vastgoed) en **Sustainalytics** (voor een aantal van de Van Lanschot klanten).^{vi}

Rapportering

Het “jaarverslag verantwoord beleggen 2017-2018”^{vii} van Kempen beschrijft de volledige aanpak, inclusief themapapers en gevalsstudies rond engagement en stembeleid. De resultaten van de koolstofintensiteit van de Kempen fondsen (in vergelijking met de desbetreffende referentie-indexen) zijn eveneens in dit verslag opgenomen.

Daarnaast is er het geïntegreerde jaarverslag van de gehele Van Lanschot Kempen-organisatie, inclusief dochter Kempen, waarin financiële en niet-financiële informatie in samenhang met elkaar wordt gepresenteerd^{viii}.

Kader en verloop van audit

Sinds 2012 doet Forum ETHIBEL een jaarlijkse audit van de niet-financiële aspecten van de beleggingsprocessen en stelt een certificaat op om de conformiteit met het uitgetekende beleid te bevestigen.

Dit omvat een documentaire controle van alle (geactualiseerde) **beleidsverklaringen**, inclusief het ESG charter, de beheersverslagen, de richtlijnen rond engagement en de materialiteitsoefeningen, de relevante rapporten van Raad van Bestuur, *ESG Council* en de *Engagement Working Group*. Voor een kwalitatieve inschatting van de beslissingen werden de interne ESG-rapporten rond de uitsluitingslijsten, engagementcases en traceringsystemen nagekeken. De technische screeningsprocedure rond advieslijsten en interne en externe fondsen werd getest. Dit geldt ook voor het interne rapporteringssysteem engagement dossiers met ondernemingen.

Het certificaat slaat op het volledige boekjaar 2017. Het nazicht is uitgevoerd volgens de bepalingen van de overeenkomst. Wij hebben alle gevraagde bijkomende gegevens verkregen via digitale overdracht en via interviews met de *Director Impact and Responsible Investment* (Kempen) en de *Manager Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen* (VLK).

Perimeter en bevindingen

75% van het totaal geadviseerde en belegde vermogen werd gescreend^{ix}. Dit is een daling tegenover 2016. VLK / Kempen identificeerde twee oorzaken voor deze achteruitgang. Niet alle nieuwe Activa onder Beheer (AoB) werden onmiddellijk gescreend en er werden meer illiquide activa toegevoegd die niet konden worden gescreend.

Niet gescreende vermogenscategorieën zijn:

- Alle niet-genoteerde onroerendgoedfondsen;
- Alle aandelen- en onroerendgoedbeleggingsfondsen van derden die niet zijn opgenomen in beheerde portefeuilles of op de advieslijsten;
- Alle individuele aandelen en bedrijfsobligaties die niet op advieslijsten of gescreende aandelen- en onroerendgoedfondsen voorkomen en die niet via MSCI ESG Research gescreend kunnen worden;
- Grondstoffen en alternatieve beleggingen.

		AoB (in mld. €)	% gescreend
Private Banking	2017	22,8	73%
	2016	19,0	73%
	2015	16,7	79%
	2014	16,6	68%
	2013	18,8	60%
	2012	18,7	56%
Evi	2017	0,9	95%
	2016	0,8	94%
	2015	0,8	94%
Asset Management	2017	48,9	75%
	2016	37,8	79%
	2015	32,8	65%
	2014	27,5	73%
	2013	24,4	71%
	2012	22,2	42%
Totaal	2017	72,7	75%
	2016	57,5	77%
	2015	50,2	73%
	2014	44,1	71%
	2013	43,2	66%
	2012	40,9	48%

Momenteel biedt de gescreende Activa onder Beheer geen indicatie over de duurzaamheid van de gescreende activa. VLK / Kempen heeft aangekondigd om dit in 2018 mogelijk uit te breiden.

VLK / Kempen was met 105 ondernemingen direct betrokken in intensieve engagement dialogen en met 248 andere ondernemingen via collectieve engagement initiatieven. Deze engagement dossiers zijn gericht op milieu- (126), sociale (125) en governance (170) kwesties. In talrijke engagement dossiers worden meerdere kwesties tegelijkertijd behandeld.

Eind 2017 stonden 35 ondernemingen op de Uitsluitingslijst en 21 ondernemingen op de Avoidance list.

Directe engagement dialoog met ondernemingen	Collectieve engagement met ondernemingen	Ondernemingen op de Uitsluitingslijst	Ondernemingen op de Avoidance list
# 105	# 248	# 35	# 21

Conclusie

Op basis van onze controles bevestigen wij dat Van Lanschot en Kempen hun verantwoord beleggingsbeleid nauwgezet invullen, opvolgen en rapporteren, conform de geformuleerde richtlijnen.

Brussel, 5 juli, 2018
Forum ETHIBEL vzw,

Kenny Frederickx,
Algemeen Directeur

Ro Van den broeck,
Research Officer

- ⁱ **Forum ETHIBEL** vzw is een Belgische vereniging, opgericht in 1992, en erkend als expert op het vlak van rating, onafhankelijke controle en certificatie van financiële en andere producten en diensten die beantwoorden aan precieze ethische en sociale criteria en standaarden op het vlak van milieu en deugdelijk bestuur. www.forumethibel.org
- ⁱⁱ www.unglobalcompact.org | www.unpri.org | www.business-humanrights.org/en/un-guiding-principles
- ⁱⁱⁱ **ESG** is een afkorting die staat voor Environmental, Social and Governance factoren (Milieu, Sociale prestaties en Ondernemingsbestuur), de belangrijkste domeinen voor niet-financiële analyses voor beleggingen.
- ^{iv} **Convention library**: deze vermeldt internationale verdragen en conventies, die betrekking hebben op mensenrechten, arbeidsrechten (inclusief kinderarbeid), milieu, anticorruptie en omkoping, wapens, porno, nucleaire energie, dierenwelzijn (inclusief bont) en tabak. <https://corporate.vanlanschot.nl/responsible/core-banking-activities>
- ^v VLK / Kempen publiceert haar stemgedrag. <https://vds.issgovernance.com/vds/#/NzcyMA==/>
- ^{vi} **Actiam**, www.actiam.nl | **GRESB**, Global Real Estate Sustainability Benchmark, www.gresb.com | **MSCI ESG**, www.msci.com | **Sustainalytics**, www.sustainalytics.com | **ISS-Ethix Climate Solutions**, www.issgovernance.com
- ^{vii} <https://www.kempen.com/en/asset-management/responsible-investment>
- ^{viii} <https://media.vanlanschot.nl/media/pdfs/2017-annual-report-van-lanschot-kempen.pdf>
- ^{ix} Voor de boekjaren 2015, 2016 en 2017 zijn de vergelijkende cijfers van de activa onder screening aangepast vanwege verschillende wijzigingen in de gescreende activa. Dit verwijst naar het afstemmen van het

---

"allocatiefonds" en het "dakfonds" met de bedrijfseenheden en het corrigeren van een mandaatstructuur. De methodologie bleef onveranderd voor de boekjaren 2012, 2013 en 2014.